

Motion till riksdagen 2016/17:865

av Annie Lööf m.fl. (C)

Trygghet i hela landet

Sammanfattning

Trygghet är kärnan i många människors livsdröm. Den är för många en grundförutsättning för att finna glädje i jobb, familj, utbildning och fritid. Trygghet är viktig för såväl kvinnor som män, unga som gamla. Den ska värnas i hela landet oavsett om du bor på landsbygden, i storstaden eller i något av våra utanförskapsområden.

Att garantera tryggheten för den enskilda människan är en av statens viktigaste uppgifter. Trygghet handlar till stor del om att veta att om man behöver polisen så finns den där. Om man utsätts för ett brott finns rättssystemet som stöd och för att lagföra gärningspersonen. Att det finns tydliga lagar och rättssäkerheten gör att vi inte döms för brott som vi inte har begått. Och, kanske allra mest, att man slipper vara orolig för att utsättas för ett brott.

De allra flesta har inte någon kontakt med rättsväsendet fram till det tillfälle då det verkligen behövs, till exempel då man har utsatts för ett våldsbrott, ett inbrott eller förlorat pengar till bedragare på internet. I det läget är det viktigt att man känner att polisen och rättsväsendet står till hands med de medel som finns för att stötta, hjälpa och om möjligt få någon fälld för det brott som har begåtts. Hela rättskedjan är viktig.

I en fungerande rättsstat måste förtroendet för rättsväsendet vara starkt. Om människor upplever att de brott de anmäler inte utreds eller om ingen åtalas, trots att det upplevs vara förhållandevis enkelt att bevisa vem som har begått brottet, riskerar detta förtroende att minska. Det riskerar också att få till följd att människor låter bli att anmäla brott.

Då polis och åklagare avstår från att utreda brott för att brottet inte påverkar straffet för den misstänkte eller då det gäller brott där samhällsintresset av att bestraffa brottet är ovanligt lågt frigörs utredningsresurser som kan användas till annat. Det är ofta i sin ordning. Men för att inte förtroendet för rättsväsendet ska minska är det ändå viktigt att de inblandade i processen får bättre och snabbare information kring vad som ligger bakom ett eventuellt beslut att inte utreda ett anmält brott. För att öka förtroendet för rättsväsendet är det därtill viktigt att polisen visar ett större intresse även för brott som de idag ofta anser vara mindre allvarliga, som exempelvis stölder. Det är dessa brott som påverkar oss i vår vardag och som ofta utgör en orsak till att vi har anledning att ta kontakt med polisen.

Innehåll

Sammanfattning	1
Förslag till riksdagsbeslut	4
Förebyggande arbete för att förhindra attacker på blåljuspersonal	6
Nationell polisreserv	6
2 000 nya poliser	6
Lokalt polisarbete och områdespoliser	7
Ökade påslag till utredningsverksamhet	7
Information till brottsoffer	7
Ny brottsrubricering för förhindrande av uttryckning	8
Ny brottsrubricering för våld mot blåljuspersonal och sjukvårdspersonal	8
Våld mot tjänsteman	8
Brottsförebyggande arbete	9
Samtycke och oaktsamhet rörande våldtäkt	9
Trygghetsattsning för att stoppa sexuella ofredanden	9
Unga utsatta för sexualbrott	9
Nämndemäns kunskap kring sexualbrott	10
Tillträdesförbud för människor som begår övergrepp på badhus och andra anläggningar	10
Försvårande omständighet med hedersmotiv	10
Tillsätt en hederskommission	10
Utbildningssattsningar för att motverka brottslighet i hederns namn	11
Förebyggande åtgärder mot hedersvåld	11
Hedersproblematik hbtq	11
Barnmisshandelsbrott	12
Barnfridskränkingsbrott	12
Skadestånd	12
Nämndemän	12
En lättillgänglig e-domstol	13
Vittna från annan ort	13
Byte av målsägandebiträde	13
Prioritera utredningar av brott mot och av unga och tillkännage detta för regeringen	13
Förebyggande arbete med fokus på unga lagöverträdare	14
Ungdomstjänst	14
Skarpare straff för unga	14
Grov organiserad brottslighet	15
Målvaktsproblematik	15
Bedrägerier	15
	2

Underrättelseskyldighet	15
Bidragsbrottslagen	16
30 dagars reflektionsperiod för vila och återhämtning för offer för människohandel	16
Effektivisera det internationella polisiära samarbetet vid utredningar som rör människohandel och tillkännage detta för regeringen	16
Effektivare lagstiftning för att bekämpa människohandel	17
Samverkan kring miljöbrott	17
Företagsbot	17
Modernisera lagstiftningen mot uppvigling	17
Kriminalisera samröre med terrororganisation	18
Kriminalisera stödjande av terror	18
Förebyggande arbete mot radikaliserings och terrorism	18
Kommunernas ansvar för förebyggande arbete mot terrorism	18
Offentliga medel inte ska gå till organisationer som sprider våldsbejakande och antidemokratiska budskap	19
Förändra regelverket för sociala insatsgrupper för att kunna bryta sekretessen när det gäller radikaliserings.	19

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förebyggande arbete för att förhindra attacker på blåljuspersonal och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationell polisreserv och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utökat antal poliser och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lokalt polisarbete och områdespoliser och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade påslag till utredningsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om information till brottsoffer om hanteringen av anmälda brott och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny brottsrubricering för förhindrande av uttryckning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny brottsrubricering för våld mot blåljuspersonal och sjukvårdspersonal och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om våld mot tjänsteman och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om brottsförebyggande arbete och trygghet i närområdet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa samtyckeslagstiftning och oaktsamhetsrekvisit för våldtäkt och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om satsningar för att stoppa sexuella ofredanden och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hjälp till och vård av barn och unga som utsatts för sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större kunskaper för nämndemän rörande sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillträdesförbud för människor som begår övergrepp på badhus och andra anläggningar och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hedersmotiv ska utgöra en försvårande omständighet och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en hederskommission och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbildningssatsningar för att motverka brottslighet i hederns namn och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förebyggande åtgärder mot hedersvåld och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hedersproblematik med fokus på hbtq-personers situation och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nytt barnmisshandelsbrott och tillkännager detta för regeringen.

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nytt barnfridskränkingsbrott och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skadestånd till brottsoffer och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda rekryteringen av nämndemän och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett inrättande av en e-domstol för enklare civilrättsliga tvister och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge större möjlighet att vittna från annan ort och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att brottsoffer ska ges större möjlighet att byta målsägandebiträde och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera utredningar av brott mot och av unga och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förebyggande projekt som tar sikte på unga lagöverträdare och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ungdomstjänst och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skarpare straff för unga brottslingar och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd till kommuner i kampen mot grov organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om målvaktsproblematiken inom den ekonomiska brottsligheten och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa bedrägerier och id-kapningar och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om myndigheters underrättelseskyldighet vid misstanke om felaktig utbetalning och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ändring av bidragsbrottslagen för att inkludera bedrägerier som begås av företag och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska följa Europakonventionens krav på 30 dagars reflektionsperiod för vila och återhämtning för offer för människohandel och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effektivisera det internationella polisiära samarbetet vid utredningar som rör människohandel och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en effektivare lagstiftning för att bekämpa människohandel och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka polisens samverkan med andra myndigheter när det gäller miljöbrott och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett register för företagsbot och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att modernisera lagstiftningen mot uppvigling och tillkännager detta för regeringen.

43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera samröre med terrororganisation och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera stödande av terror och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förebyggande arbete mot radikaliserings och terrorism och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra kommunernas ansvar för förebyggande arbete mot terrorism och tillkännager detta för regeringen.
47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliga medel inte ska gå till organisationer som sprider våldsbejakande och antidemokratiska budskap och tillkännager detta för regeringen.
48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra regelverket för sociala insatsgrupper för att kunna bryta sekretessen när det gäller radikaliserings och tillkännager detta för regeringen.

Förebyggande arbete för att förhindra attacker på blåljuspersonal

Stenkastning mot polisen. Hindrande av brandbilar som kämpar för att ta sig fram till brinnande hus och bilar. I Sverige finns det utsatta områden där de boende inte längre känner sig trygga och där blåljuspersonal inte har möjlighet att göra sitt jobb. Det innebär inte bara en otrygghet för de boende i området när de går ut om kvällarna. Det innebär även att de inte har samma möjlighet till räddning om de blir akut sjuka, om det börjar brinna eller om de blir utsatta för något brott.

Det är viktigt att polisen är ute i de drabbade områdena och bygger kontakt med de boende och i syfte att förebygga attacker mot brandkårs- och ambulanspersonal bör mer göras för att unga människor i området ska få möjlighet att ta del av det arbete som sker inom dessa verksamheter.

Nationell polisreserv

Med en förändrad omvärld och en polisorganisation som har svårt att klara de extra arbetsuppgifter som ökade flyktingströmmar och terrordåd på nära håll innebär, har det blivit tydligt att en beredskapspolis som kan bistå polisen vid till exempel terrordåd eller naturkatastrofer behövs. Det skulle ge polisen större möjligheter att sköta sina kärnuppgifter, att skydda medborgarna och lösa brott.

2 000 nya poliser

Oavsett var man bor i Sverige ska alla människor kunna känna trygghet här. Polisen har en central roll i en fungerande rättsstat för att beivra, begränsa och lösa brottslighet. För att människor ska kunna känna trygghet. Politikens roll är i första hand att ange inriktning och säkra resurser till verksamheten. En risk med den nya polisorganisation

som riksdagen har beslutat om är att poliskåren centraliseras, när det som behövs och det som var syftet är motsatsen: en polis med en starkare lokal närvaro. Sverige har en poliskår med engagerade människor där många trivs med sitt jobb, men en del poliser går nu på knäna och pratar om att överge sitt yrke. Polisen behöver mer resurser och fler kollegor för att klara av sitt uppdrag. Centerpartiet vill därför satsa på utbildnings- och lönekostnader för att anställa ytterligare 2 000 poliser.

Lokalt polisarbete och områdespoliser

Det är viktigt för människors känsla av trygghet att polisen känns närvarande i alla delar av landet. Efter polisens stora omorganisation har beslut tagits om att man ska arbeta med områdespoliser och kommunpolis vilka kommer att vara starkt lokalt knutna. Det är bra. Folk ska veta vem ”deras” polis är, vilka poliser som arbetar i det område där man bor. Med kontinuitet och erfarna poliser som stannar länge på samma tjänst är det lättare att arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utifrån det som behövs lokalt. Men kontinuiteten inom polisens lokala verksamheter har brister. Många poliser byter tjänst och tjänstgöringsområde ofta och hinner inte bygga upp en långvarig relation till de som bor i området. Det vill Centerpartiet ändra på. Genom att skapa en arbetssituation genom olika utvecklingsmöjligheter, möjligheter att styra över sin egen tillvaro eller liknande kan poliser känna sig mer benägna att ta på sig ett långsiktigt åtagande. Polisen måste visa ett större intresse även för brott som de anser vara mindre allvarliga. I synnerhet i områden dit det tar lång tid för polisen att komma finns en fara att invånarna känner sig förbisedda. För brottsoffret är brottet alltid allvarligt och att bli sedd och hörd av polisen när man blivit utsatt för ett brott är mycket viktigt för medborgarnas förtroende för rättsväsendet. Det är också viktigt att civilsamhället och enskilda medborgare engageras i kontakten med polisen.

Ökade påslag till utredningsverksamhet

De brott som det är vanligast att människor utsätts för i vardagen är ofta de som riskerar att skapa en känsla av otrygghet. En stor del av dessa brott utreds av olika anledningar inte idag. Till exempel klaras endast fyra procent av inbrotten upp, och händelser där det visar sig att polisen har avskrivit fall där det finns tydlig bevisning till exempel i form av bilder eller filmer från brottsfallet lyfts med jämna mellanrum. Centerpartiet vill öka satsningarna på polisen för att den, bland annat, ska prioritera vardagsbrottsligheten, till exempel den växande brottsligheten på internet, inbrott och stöld på landsbygden.

Information till brottsoffer

Det är viktigt att människor har förtroende för polisen och de rättsvårdande myndigheterna. Det händer ofta att brottsoffer får höra att polis och åklagare avstår från att utreda brott. Då detta sker för att brottet inte påverkar straffet för den misstänkte eller

då det gäller brott där samhällsintresset av att bestraffa brottet är ovanligt lågt frigörs utredningsresurser som kan användas till annat vilket är i sin ordning. Men för att inte förtroendet för rättsväsendet ska minska är det väldigt viktigt att de inblandade i processen får veta varför, om det visar sig att deras fall inte utreds eller om det läggs ner och att polisen i större utsträckning informerar de drabbade.

Ny brottsrubricering för förhindrande av utryckning

Man ska kunna känna trygghet oavsett var i landet man bor, oavsett om det är i Tomelilla, Stockholm eller Rosengård. Den otrygga miljö som just nu finns i många förorter runt om i landet måste förändras och situationen med utryckningsfordon som attackeras eller hindras från att komma fram stoppas.

Hindrande av utryckning är reglerat i trafikförordningen och innebär att om man till exempel blockerar ett utryckningsfordon med sin bil kan man få böter för det, men när det gäller andra sätt att stoppa en utryckning är rättsläget mer oklart. Ambulans- och brandkårsanställda vittnar om att det ofta är osäkert vilken brottsrubricering, om ens någon, man kan använda. Centerpartiet vill därför införa en ny brottsrubricering som tar sikte på förhindrande av utryckning som träffar de situationer där lagen nu är otydlig.

Ny brottsrubricering för våld mot blåljuspersonal och sjukvårdspersonal

Ambulans-, räddningstjänst- och sjukvårdspersonal går oftast inte in under tjänstemannabegreppet i brottsbalken. Istället bedöms misshandel och hot som dessa utsätts för enligt 3 kapitlets brott mot liv och hälsa och 4 kapitlets brott mot frihet och frid. Blåljus- och sjukvårdspersonal ska kunna jobba utan rädsla för misshandel eller hot. Centerpartiet föreslår en ny brottsrubricering när det gäller våld och hot mot blåljuspersonal.

Våld mot tjänsteman

Straffen för våld mot tjänsteman återspeglar inte allvaret i brottsligheten. Den som hindrar polis och annan blåljuspersonal från att fullfölja sina viktiga uppgifter skadar hela samhället och bör straffas därefter. I dag behandlas hot mot tjänsteman och våld mot tjänsteman i samma straffstadgande. Straffet för våld mot tjänsteman blir ofta cirka en månads fängelse. Många gånger ersätts fängelsestraffet av samhällstjänst. Våld mot en polis är ett allvarigare brott än ett muntligt hot. För att fånga upp allvaret i den här brottsligheten bör våld mot tjänsteman vara ett eget brott där straffet ska vara minst sex månaders fängelse.

Brottsförebyggande arbete

Det brottsförebyggande arbetet är en del av en närodlad rättspolitik som ska skydda människor från att bli offer för brott. Det skyddar också människor från att begå brott och råka in på en brottslig bana som kan vara svår att ta sig ifrån. Det brottsförebyggande arbetet måste prioriteras. Dels brottsprevention med fokus på att få individer att inte begå brott, dels brottsprevention som har med samhällets utformning att göra, till exempel hur vi bygger bostadsområden som inte inbjuder till garagestöld eller hur vi använder parkbelysning för att undvika att människor blir rånade eller våldtagna. Människor ska känna sig trygga i sitt närområde genom att vi förtydligar kommuners och andra offentliga aktörers brottsförebyggande ansvar och arbetar för att affärsidkare, kommuner och polis ska samverka om brottsprevention lokalt.

Samtycke och oaktsamhet rörande våldtäkt

För Centerpartiet är det självklart att alla sexuella handlingar ska ske med samtycke och att de som inte gör det ska vara straffbara. En samtyckesbaserad sexualbrottslagstiftning visar tydligt att ansvaret läggs på gärningsmannen och inte på offret. Genom att endast införa en samtyckeslagstiftning finns det dock en risk att bevisläget fortfarande blir otydligt och att oacceptabla sexuella handlingar även fortsättningsvis skulle gå ostraffade. Därför vill Centerpartiet tydliggöra lagstiftningen genom att införa ett oaktsamhetsbrott avseende våldtäkt.

Trygghetssatsning för att stoppa sexuella ofredanden

Både flickor och pojkar måste kunna känna sig trygga i det offentliga rummet. Kvinnor har länge varit rädda att gå hem ensamma i mörkret, men även stora folksamlingar innebär en risk, det visar de senaste årens rapporter från konserter och festivaler.

Tidigare rapporteringar om att polisen varit ovillig att ta emot anmälningar och att anmälningar lättvindigt har lagts ner har bytts i en vilja att motverka de sexuella övergreppen. Det är bra, men det behövs mer.

Flickor och kvinnor har i alla tider utsatts för sexuellt ofredande. Detta mönster måste brytas. Såväl kvinnor som män ska kunna känna sig trygga i det offentliga rummet. Därför behövs en särskild satsning på att motverka sexuellt ofredande i sammanhang där detta är ett problem, såsom musikfestivaler. Pengarna bör satsas på bland annat fler poliser på plats, på kameraövervakning och utredare som kan ta anmälningarna vidare.

Unga utsatta för sexualbrott

När det gäller djupt integritetskränkande brottstyper som sexualbrott är barn och ungdomar en väldigt sårbar grupp. Konsekvenserna av sexualbrott för ett barn kan vara ännu mer långtgående och allvarliga än de är för vuxna personer. Centerpartiet vill att regeringen agerar för att se till att barn får vård i ett tidigare skede efter brottet.

Nämndemäns kunskap kring sexualbrott

Kunskap om sexualbrott är viktig för hela rättskedjan. De senaste åren har kunskaperna ökat inom polis och rättsväsende vilket är bra. Hos nämndemännen finns dock fortfarande en viss kunskapsbrist när det gäller bland annat våld i nära relationer och sexualbrott. Detta är något som måste åtgärdas genom att se över den utbildning som nämndemän får och tillse att denna ger nämndemännen en djupare kunskap kring våld i nära relationer och sexualbrott.

Tillträdesförbud för människor som begår övergrepp på badhus och andra anläggningar

Lagen är oklar när det gäller tillträde för dem som begår brott på till exempel badhus. Enligt en utredning som riksdagens utredningstjänst har gjort står det klart att man kan portförbjuda en person, men att personen ifråga inte gör sig skyldig till något brott om personen ändå tar sig in. Dessvärre har vi det senaste året sett ett antal exempel på personer som begår olika typer av brott på allmänna simhallar, inte sällan brott av sexuell karaktär. Kommuner och andra huvudmän har agerat på olika sätt vid den här typen av händelser och en anledning till det kan vara att rättsläget är oklart. Centerpartiet vill möjliggöra ett tydligt tillträdesförbud för en person som på goda grunder kan misstänkas ha misskött sig.

Försvårande omständighet med hedersmotiv

I Sverige är det en okränkbar rätt att välja hur man vill leva sitt liv och vem man vill leva det med. Centerpartiet vill komma tillrätta med den djupt förkastliga hederskultur som idag hindrar människor från att göra detta, och då krävs handlingskraft på flera områden. En viktig del i detta är att se en förändring i svensk lag som säkerställer att hedersmotiv ses som en straffskärpande omständighet. Genom en sådan förändring skulle samhället skicka en tydlig signal om att hedersbrott behöver tas på största allvar. Om brottsoffren också vet att rättsväsendet dömer hårdare för brott med hedersmotiv skulle en sådan straffskärpning förhoppningsvis också leda till att fler vågar anmäla det de utsätts för av närstående.

Tillsätt en hederskommission

Hur många som varje år utsätts för någon typ av hedersrelaterat brott är okänt. En undersökning från dåvarande Ungdomsstyrelsen 2009 visar att 70 000 ungdomar upplevde att de inte fick välja vem de skulle gifta sig med. 8 500 av dessa oroadde sig för att bli bortgifta. Undersökningen visar också att de som upplever att de inte själva får välja framtida partner i högre grad utsätts för kontroll, kränkande behandling, hot eller våld i familjen än unga som själva kan välja sin egen partner.

Länsstyrelsen Östergötland har sedan 2005 haft i uppdrag från regeringen att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Länsstyrelsen ska även motverka att unga

gifts bort mot sin vilja och arbeta förebyggande mot könsstympling. Länsstyrelsens jobb är viktigt, men kunskapen kring hedersproblematiken är ändå otillräcklig. Vi har alltför dåliga kunskaper kring vilka som är utsatta, vilka brott som begås mot dem, hur många som förvägras att träffa vänner eller tvingas att gifta sig mot sin vilja, hur många som lever varje dag under hot om våld och våldtäkt och utan att ha frihet att utbilda sig till det de vill, arbeta utanför hemmet eller ens gå till affären utan att fråga om lov. Det behövs en ordentlig genomlysning för att avgöra hur utbrett hedersförtrycket är i Sverige, vilka bakomliggande orsaker det finns och på vilket sätt unga och vuxna är utsatta. Vi behöver också en tydligare bild av vilka områden som är mest drabbade.

Centerpartiet vill att det tillsätts en kommission som tar fram fakta, kartlägger situationen, tar fram tillförlitlig statistik och undersöker vilka insatser som fungerar bäst i kampen mot hedersnormer och brottslighet i hederns namn. Kommissionens arbete blir att få ett bättre underlag som kan ligga till grund för ett intensifierat arbete för att hindra och motverka hedersrelaterad brottslighet.

Utbildningsåtgärder för att motverka brottslighet i hederns namn

Polisen och domstolsväsendet har centrala roller i en fungerande rättsstat för att begränsa, lösa och beivra brottslighet. Men för att kunna sköta sitt jobb behöver de som arbetar inom myndigheterna rätt verktyg och rätt kunskap. När det gäller hedersproblematik finns det fortfarande stora brister i kunskap och stora behov för brottsoffren att få rätt hjälp och stöd. Vissa brott som sker i hederns namn kan framstå som av mindre allvarlig art än andra. Mönstret i brotten innebär dock en stor påverkan på offret och hens sätt att leva.

Centerpartiet satsar 10 miljoner på utbildning för att motverka den hederskultur som påverkar många unga människor i deras vardagsliv och livsval. Pengarna ska gå till såväl polis och åklagare som domstolsväsende.

Förebyggande åtgärder mot hedersvåld

Centerpartiet vill lägga i en högre växel för att förebygga hedersvåld. Det krävs tydliga åtgärder för att hjälpa kommuner och andra som kommer i kontakt med unga människor för att öka deras kunskaper kring problematiken, men också ett tydligare stöd från samhället till de gräsrotsorganisationer som gör sitt bästa i arbetet mot hedersproblematik.

Hedersproblematik hbtq

När hedersproblematik diskuteras läggs fokus ofta på unga flickor som kontrolleras av sina familjer och i vissa fall gifts bort mot sin vilja, utsätts för omskärelse eller utsätts för andra grova brott i hederns namn. Det finns en grupp som ofta glöms i debatten och det är hbtq-personer. I många hederskulturer är det heterosexuella förhållandet mellan man och kvinna det enda accepterade och många hbtq-personer från dessa bakgrunder

vittnar om svårigheter i att kunna leva det liv man vill. Centerpartiet vill att fokus när det gäller hedersproblematik vidgas till att även inkludera hjälp till hbtq-personer.

Barnmisshandelsbrott

Barn är en grupp som behöver extra skydd och politiken bör alltid sätta barnen främst. Totalt sett ökade antalet anmälda misshandelsbrott mot barn (0–17 år) med 9 procent mellan 2014 och 2015. Sedan 2008 har antalet anmälda misshandelsbrott mot barn 0–17 år ökat med 3 650 (+21 %). Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 0–6 år ökade under 2015 med 7 procent till 4 070 anmälda brott. Även antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 7–14 år ökade, till 10 400 brott, en ökning med 5 procent jämfört med föregående år. För att motverka denna utveckling och för att visa hur allvarligt samhället ser på brott mot en av våra mest utsatta grupper bör ett nytt barnmisshandelsbrott, som inkluderar såväl fysisk som psykisk misshandel, införas i brottsbalken.

Barnfridskränkingsbrott

Barn är en särskilt utsatt grupp som i vissa situationer utsätts för upprepade brott i form av misshandel, olaga förföljelse, olaga hot etc., inte sällan från en vårdnadshavare. Barn behöver lugn och stabilitet under uppväxten och ska kunna leva fritt från hot och övergrepp. Ett nytt barnfridskränkingsbrott, med högre straffskala än för annat fridskränkingsbrott, bör införas i brottsbalken. Detta skulle visa på hur allvarligt samhället ser på brott mot barn.

Skadestånd

Många brottsoffer vittnar om att svårigheten att få ut ett tilldömt skadestånd gör att kränkningen efter brottet blir än större. Det måste bli lättare för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, då detta idag ofta upplevs som en orimligt krånglig process. Brottsoffers rättigheter bör tillvaratas bättre när det gäller bedömning av skadestånds och ersättnings storlek, sättet för utbetalning och hanteringstider, samt det sammantagna skyddet för brottsoffer. När det gäller brottsoffer som tilldömts skadestånd för brott som begåtts mot dem och där gärningsmannen har dömts till fängelse bör brottsoffret självt inte behöva kräva in skadeståndet från gärningsmannen. Istället bör detta vara ett statligt ansvar.

Nämndemän

För människors förtroende för domstolarna är det viktigt att vi ser över nämndemannasystemet. Nämndemännen har en viktig roll i rättsprocessen, men allt färre medborgare är medlemmar i ett politiskt parti och urvalsgruppen blir stadig smalare. En studie visar också att nämndemännens politiska bakgrund riskerar att

påverka målets utgång. Vi vill därför i ett första steg bredda rekryteringen och sträva efter att nämndemän ska sökas även utanför de politiska partierna.

En lättillgänglig e-domstol

Varje människa ska ha tillgång till rättssystemet. Det är viktigt att ens ekonomi eller var i landet man bor inte har betydelse. För att alla ska ha tillgång till domstolsväsendet vill vi genomföra försök med en e-domstol, som en del av det allmänna domstolsväsendet, för att lösa enklare civilrättsliga tvister. Digital kommunikation med utbildade domare skulle ge människor över hela landet en möjlighet att på ett enkelt sätt driva mål till en låg kostnad och med korta väntetider. Det kan till exempel röra sig om äktenskapsskillnad, fall där parterna är överens om de faktiska omständigheterna eller målet kan avgöras på handlingarna. Valet av e-domstol eller traditionell domstol måste ligga hos den enskilde.

Vittna från annan ort

Många människor känner stor rädsla för att delta i en rättsprocess. Om människor inte vågar vittna eller anmäla brott innebär detta en risk för hela rättssamhället. Enligt en specialstudie som Brå har gjort ökade antalet anmälningar om övergrepp i rättsak med 70 procent mellan 1999 och 2006. 2009 började brottstypen redovisas som en egen post i kriminalstatistiken och sen dess har anmälningarna ökat ytterligare till närmare 5 000–6 000 per år. Det är viktigt att hjälpa de som känner oro så att de kan känna sig trygga i att delta i utredningen. Bland annat genom att göra det möjligt att i högre grad vittna från annan ort via videolänk.

Byte av målsägandebiträde

En av huvudfrågorna när det gäller rättssäkerheten för brottsoffer är att lyfta situationen för sexualbrottsutsatta. Offer för sexualbrott vittnar om att rättsprocessen kan vara väldigt svår. Att ha ett målsägandebiträde man litar på är därför viktigt. Tryggheten för brottsoffer bör öka genom att ge större möjlighet att byta målsägandebiträde, precis som man kan byta försvarare och genom att se över om kraven som ställs för att få ett målsägandebiträde bör sänkas.

Prioritera utredningar av brott mot och av unga och tillkännage detta för regeringen

Inkörsporten till livslång kriminalitet går man ofta igenom redan i ung ålder och som ungt brottsoffer är det viktigt att man känner att samhället tar det som har hänt en på allvar. Det är bara några av anledningarna till att inom olika delar av samhällsapparaten prioritera brott mot och av unga. Rättsväsendet har länge ombetts att skynda på

utredningar när unga är inblandade, men trots det visar det sig att detta inte alltid sker. Centerpartiet vill därför återigen lyfta vikten av att brott mot och av unga ska prioriteras.

Förebyggande arbete med fokus på unga lagöverträdare

Samhällets reaktioner på ungdomars brottslighet måste vara tydliga och konsekventa. Samtidigt som vi behöver se skärpta straff behöver vi också se att unga lagöverträdare inte ska bemötas på samma sätt som vuxna eftersom det riskerar att driva den unge in i ett kriminellt vuxenliv. I vissa områden har problemen med unga lagöverträdare växt de senaste åren. Bilar sätts i brand och räddningstjänst och ambulans kan inte längre tryggt hjälpa människor utan att utsätta sig själva för fara. För att motverka denna farliga utveckling vill Centerpartiet att det skapas fler förebyggande projekt där polis och räddningstjänst finns närvarande i unga människors liv. På så sätt kan vi både skapa personliga kontakter och skapa medvetenhet om blåljuspersonalens uppdrag.

Ungdomstjänst

Det finns många exempel på projekt både i andra länder och i Sverige där våldet mot polis och alarmeringstjänstpersonal har gått ner markant efter att unga människor har fått ta del av verksamheten och se hur till exempel brandkåren arbetar. Personer som begår brott mot alarmeringstjänstpersonal måste få en skarp reaktion från samhället och straffen för unga brottslingar måste skärpas för att tydligt visa hur allvarligt samhället ser på brottslighet. Samtidigt har unga som får en möjlighet att se hur polisen och räddningstjänsten arbetar visat sig mindre benägna att begå brott mot dessa. Därför bör unga mellan 15 och 17 år som döms till ungdomstjänst för brott mot alarmeringstjänstpersonal, hindrande av uttryckning eller för skadegörelse vid exempelvis bilbränder och som visar sig lämpliga också kunna avtjäna sitt straff genom lämpliga uppgifter inom ramen för exempelvis räddningstjänst eller polisens verksamhet. Detta förutsätter fler poliser och att polisen får mer resurser.

Skarpare straff för unga

Förebyggande arbete för att motverka ungdomsbrottslighet är viktigt, men får inte stå i motsats till en skarpare reaktion från samhället då brott begås. Det är oroande med de signaler som bland annat kommer från enskilda poliser om att de mjuka straffen skapar brist på respekt för rättsväsendet. Detta, i kombination med en ökning av fallen av övergrepp i rättssak, riskerar att leda till att människor inte anmäler brott. Därför behöver vi också skärpa straffen för unga brottslingar samtidigt som vi ser närmare på förebyggande arbete för att hindra unga från att begå brott.

Grov organiserad brottslighet

Arbetet mot de kriminella gängen måste föras såväl genom förebyggande verksamhet som genom att se till att det finns avhopparverksamheter för dem som vill lämna ett kriminellt liv. Vi vill försvåra etableringen för kriminella gäng genom att hindra dem från att operera ostört. Det är viktigt att hjälpa de kommuner som drabbas genom att se över möjligheten att ge ett aktivt stöd från rättsväsendet och det övriga samhället, till exempel kunskapsstöd från de rättsvårdande myndigheterna.

Målvaktsproblematik

Den grova organiserade brottsligheten ägnar sig också åt ekonomisk brottslighet vilken drabbar såväl enskilda personer som företag och staten. Pengarna kan till exempel komma från fakturabedrägerier eller ROT- och RUT-bedrägerier. De som hämtar hem vinsten från brottsligheten är inte sällan grovt kriminella, men att bevisa deras koppling till bolagen och få dem dömda är svårt. Ofta gömmer de sig bakom så kallade målvakter som mot ersättning skriver på diverse bolagshandlingar och agerar som en front som företrädare för olika bolag, utan att ha någon insyn i dem eller kontroll över dem. Regeringen bör initiera ett helhetsgrepp för att komma tillrätta med målvaktsproblematiken, bland annat genom att se över hur ett snabbare näringsförbud för målvakter skulle kunna skapas och utreda möjligheten att kriminalisera ett användande av företagsmålvakter.

Bedrägerier

Att bli utsatt för ett bedrägeri eller bli bestulen på sin identitet innebär en kränkning av integriteten och offret kan känna sig väldigt utsatt. Att få ordning på livet efter att man fått sin identitet stulen blir lätt ett långvarigt ovälkommet deltidsarbete. Med internets intåg har bedrägerierna ökat markant. Mellan 2005 och 2014 nästan tredubblades antalet anmälda bedrägerier. Ett av de stora bekymren som kopplas till bedrägeribrotten är id-kapningar. Falsa id-kort, som är nära nog omöjliga att skilja från riktiga id-kort, är både lätta och billiga att köpa. Handlarna förlorar stora belopp på bedrägerier, men har idag svårt att göra snabba och korrekta identitetskontroller för att säkerställa köparnas identitet, inte minst eftersom många köp sker via internet. Regeringen bör utreda hur man med ett bibehållet högt integritetsskydd och utan att påverka handeln negativt kan skapa ett system som är både praktiskt och säkert, till exempel genom att använda biometri, såsom i våra pass, en chip-och-pin-lösning eller en ökad identitetskontroll vid köp eller lån över vissa belopp eller enligt andra parametrar.

Underrättelseskyldighet

Centerpartiet vill ta nya tag för att minska missbruk och fusk med bidrag och ersättningar. 2008 infördes en underrättelseskyldighet vid misstanke om felaktig utbetalning till enskilda. Denna inbegriper dock inte utbetalningar till juridiska personer

eftersom dessa fortfarande skyddas av sekretess. Bidragsfusk görs i allt större utsträckning i bolagsform. Detta leder till att myndigheterna i många fall inte kan agera vid misstankar om bidragsbrott.

Underrättelseskyldigheten omfattar i dagsläget inte socialtjänsten, men däremot bland annat Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsförmedlingen. För att säkerställa att fusk och missbruk som utförs av företag och organisationer fångas upp, och att även socialtjänsten har möjlighet att underrätta andra myndigheter vid misstanke om felaktigheter eller brott, vill Centerpartiet att lagen ändras.

Bidragsbrottslagen

Bedrägerier mot våra gemensamma bidragssystem måste bekämpas både för att bevara legitimiteten i systemen och för att spara pengar. Det finns stora problem med förfalskade intyg som över tid kan leda till miljonutbetalningar. Bedrägerier mot Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och länsstyrelserna uppgår till hundratusentals kronor eller till och med miljonbelopp per ärende.

Lagen om bidragsbrott omfattar inte företag och organisationer utan gäller endast utbetalningar av bidrag till enskilda individer. Det är viktigt att rätt verktyg finns för att säkerställa att bidragsfusk och missbruk som utförs av företag och organisationer kan stoppas, och därför bör lagen ses över.

30 dagars reflektionsperiod för vila och återhämtning för offer för människohandel

Enligt Europakonventionen har personer som utsatts för människohandel rätt till 30 dagars reflektionsperiod för vila och återhämtning. Sverige låter inte sällan bli att följa konventionen på denna punkt. Fokus ska inte läggas på att utnyttja offret i den rättsliga processen utan på att ge den brottsdrabbade information om rättigheter och möjligheter till stöd så att personen själv sedan kan avgöra om han eller hon vill delta i en rättslig process. Regeringen bör genom handling visa att regeln om rätt till 30 dagars reflektionsperiod är viktig och måste följas för att den drabbade ska kunna göra sig fri från inflytandet av människohandlarna, vila och återhämta sig så pass att han eller hon kan fatta beslut om medverkan i en eventuell rättegång.

Effektivisera det internationella polisiära samarbetet vid utredningar som rör människohandel och tillkännage detta för regeringen

Människohandeln är internationell och internationellt arbete är av största vikt för att stoppa den. Det är därför viktigt att regeringen agerar för att öka möjligheterna till internationella polisutredningar och förbättra organisationen av samarbetet mellan olika länders specialister.

Effektivare lagstiftning för att bekämpa människohandel

Människohandel pågår runtomkring oss. Den är idag större än den någonsin tidigare har varit i mänsklighetens historia, men ändå är det väldigt sällan någon döms för detta brott. Människohandel tar sig olika skepnader och det kan röra sig om personer som utnyttjas till exempel i sexhandeln, för hushållsnära tjänster eller inom restaurangsektorn. Regeringen bör ta tydliga steg mot en effektivare lagstiftning som är tillämpbar för alla sorters människohandel och för alla de led som är inblandade i människohandeln.

Samverkan kring miljöbrott

Den organiserade brottsligheten kontrollerar den olagliga handeln med sopor, farligt avfall och vilda djur. Risken för upptäckt är förhållandevis liten, straffen är relativt låga och vinsterna kan bli enorma, liksom följderna för miljön. Miljöbrott berör ofta flera länder och en rad olika myndigheter både inom och utanför Sverige. Polisens skyldighet att samverka med andra myndigheter såväl inom som utom Sveriges gränser måste förtydligas när det gäller miljöbrott.

Företagsbot

Miljöbrott är en snabbt växande form av brottslighet. Den organiserade brottsligheten ser miljöbrotten som ett snabbt och säkert sätt att tjäna pengar eftersom utredningarna är få och straffen låga. Den lagstiftning vi har idag gör det dessutom svårt för myndigheterna att veta vilka företag som gör sig skyldiga till miljöbrott eftersom det saknas ett register över vilka företag som har fått en företagsbot. Företag kan därmed begå upprepade miljöbrott utan att myndigheterna nödvändigtvis uppmärksammar detta. Vi vill se över möjligheten att skapa ett register som skulle göra det möjligt att utdöma en väsentligt högre bot vid upprepade brott.

Modernisera lagstiftningen mot uppvigling

Ett stort antal misstänkta mordbränder i befintliga eller planerade asylboenden skedde i Sverige under sommaren och hösten 2015 och första halvåret 2016. Långt fler försök till mordbrand gjordes, men upptäcktes i tid eller misslyckades. På internet finns människor som stöder brandattentaten och även lägger ut listor på tilltänkta boenden. Uppmaningar till mordbrand och våld riktas dagligen mot människor som inte är skyldiga till mer än att ha flytt för sina liv. Samtidigt sker upplopp i vissa utanförskapsområden i Sverige. Även här har vi sett exempel på hur personer hetsar till brott, bland annat mot polisen. Båda dessa fenomen, uppmaningar till våld mot asylsökande och upploppsliknande händelser, måste stoppas och straffas.

Vi ser dagligen människor som hetsar andra till brott till exempel på internet. Trots det har endast 10 personer dömts för uppvigling de senaste 10 åren. Det kan aldrig vara

acceptabelt att uppmana andra att begå brott. I ett rättssamhälle måste vi försäkra oss om att den typen av beteende straffas. Mot bakgrund av hur få som döms för uppvigling vill Centerpartiet se över hur uppviglingslagstiftningen kan uppdateras. Centerpartiet vill också ha en straffskärpning, där dagens nivå av böter eller fängelse i sex månader höjs.

Kriminalisera samröre med terrororganisation

En person som bestämmer sig för att åka för att hjälpa en av EU eller FN terrorlistad organisation ska veta att det svenska rättssamhället väntar på hen när hen kommer hem. Bevisningen blir ofta svår när det gäller kriminella handlingar som har begåtts i ett krisområde eftersom det ofta finns varken vittnen eller någon annan typ av bevisning. Centerpartiet vill därför kriminalisera samröre med terrorlistade organisationer. Förslaget innebär att en åklagare inte behöver bevisa ett explicit terrorbrott; istället skulle det räcka att bevisa samröre för en fällande dom.

Kriminalisera stödjande av terror

Konflikter och åsiktsskillnader ska lösas med demokratiska beslut. Att stödja terrorism kan aldrig accepteras i ett demokratiskt rättssamhälle och bör kriminaliseras för att visa hur allvarligt samhället ser på terrorgruppernas framfart i stora delar av världen. Centerpartiet vill att en kriminalisering av stödjande av terrorism inkluderar bland annat att skicka pengar eller vapen, att dela information med en terrorgrupp, att hjälpa till med juridiskt eller finansiellt stöd och att hjälpa terrorgrupper med framtagande eller spridande av propaganda.

Förebyggande arbete mot radikaliserings och terrorism

Samhället måste tydligt visa sitt avståndstagande mot extremism och terrorism genom att straffa terrorbrott, både de som begås här och de som begås i andra länder, men måste också arbeta långsiktigt och förebyggande för att stoppa den utveckling som har skett de senaste åren. Centerpartiet vill ha ett ökat samarbete mellan till exempel civilsamhälle, skolor, Säpo, polis och kommuner för att förebygga radikaliserings och terrorism.

Kommunernas ansvar för förebyggande arbete mot terrorism

Det förebyggande arbetet mot radikaliserings och terrorism måste finnas på samhällets alla nivåer. Det är ofta ute i kommunerna tecknen på radikaliserings märks först. Lärare i skolan eller socialarbetare på fältet hör samtal mellan elever eller får samtal från oroliga föräldrar. Det förebyggande arbetet förs på såväl statlig som kommunal nivå och

mycket av det viktiga arbetet görs på gräsrotsnivå. För att försäkra oss om arbetets effektivitet är det viktigt att kommunernas ansvar för det förebyggande arbetet tydliggörs. Sverige har många invånare med släkt eller vänner i de drabbade länderna. Centerpartiet ser vikten av att visa dessa människor förståelse för den oro och stress som detta kan innebära.

Offentliga medel inte ska gå till organisationer som sprider våldsbejakande och antidemokratiska budskap

Förbjud att offentliga medel går till organisationer som sprider våldsbejakande och antidemokratiska budskap, eller som verkar för rekrytering eller uppmanar till stöd för av EU eller FN terrorlistade organisationer. Yttrandefriheten är grundläggande och varje människa har rätt att uttrycka sina åsikter, men i de fall dessa åsikter manar till våld, krigsbrott och terror ska inte det offentliga vara med och stödja det. Medel som har betalats ut från till exempel kommuner och gått till verksamheter som i efterhand visar sig till ha spridit våldsbejakande budskap eller uppmanat till stöd för av EU eller FN terrorlistade organisationer bör dessutom krävas tillbaka.

Förändra regelverket för sociala insatsgrupper för att kunna bryta sekretessen när det gäller radikaliserings.

Arbetet i sociala insatsgrupper avser samverka kring en ung person där socialtjänsten ansvarar för att andra myndigheter och aktörer görs delaktiga utifrån den unges behov. Det arbete och de insatser som görs för den unge ska ske inom ramen för de medverkandes ordinarie verksamhet. Sociala insatsgrupper finns idag för att hjälpa unga att sluta begå brott, men inte när det gäller radikaliserings. Centerpartiet vill utöka den sekretessbrytande regel som gör det möjligt för socialtjänst, skola och polis att samverka och hjälpa unga personer ur ett destruktivt beteende.

Annie Lööf (C)

Emil Källström (C)

Daniel Bäckström (C)

Fredrik Christensson (C)

Eskil Erlandsson (C)

Peter Helander (C)

Per-Ingvar Johnsson (C)

Anders W Jonsson (C)

Ulrika Carlsson i Skövde (C)

Staffan Danielsson (C)

Johan Hedin (C)

Ola Johansson (C)

Johanna Jönsson (C)

Helena Lindahl (C)

Per Lodenius (C)

Kerstin Lundgren (C)

Rickard Nordin (C)

Annika Qarlsson (C)

Kristina Yngwe (C)

Solveig Zander (C)

Anders Åkesson (C)

Per Åsling (C)